

MÄTNINGSBESTÄMMELSER FÖR STAMBLOCK

TALL

ALLMÄNT

Stamblock av tall skall levereras särsorterat och märkt. Mätning skall ske på bänk om ej annat avtalats.

BESKAFFENHET

Stamblock av tall skall vara lämplig för genomsågning till okantade utbyten. Tillredning enligt de för VMF Nord gällande bestämmelserna för sågtimmer. Stamblocksstock får ej innehålla kol, sot, plast, sten eller metallföremål.

VOLYMMÄTNING

Toppmätning enligt *Rutin 6-07*.

BEHANDLING

Allmänt

Vid bedömning av stamblocks kvalitet skall beaktas fel, kvist och krokighet som vid raksågning kan inverka på sågutbytet. Sågutbytet utgörs av hela stockens volym med undantag för rotveck i vissa fall. Dessutom skall beaktas ej nöjaktig jämnkapning.

Volymbehandling

För ytliga fel gäller ingen tolerans eftersom sågutbytet utgörs av hela stockens volym.

Avkortning

Fel som behandlas med avkortning är kvist/kvistansvällning i stockända på rotstock, skogsröta, tät tjurved i rak stock, törved, kådved, barkdragande och öppen lyra, stockblånad i anslutning till öppen lyra, ändkrök, avverkningsspricka, växtspricka rotveck samt ej nöjaktig jämnkapning.

Avkortning för ändkrök skall avse hel stock.

Vid avkortning för övriga fel behandlas varje stockhalva för sig varvid varje längdenhet stockhalva anses innehålla 0,5 enheter. Den sammanlagda avkortningen omräknas till att avse hel stockdel.

För kvist i stockända på rotstock får avkortning göras ned till avtalad minsta utbyteslängd. Dock gäller ej 2 dm tolerans. Detsamma gäller för ändyfefel på rot- och mellanstock.

För övriga fel / skador på mantelytan får avkortningar göras även inne på stocken. En förutsättning för detta är dock att de återstående felfria delarna på ömse sidor om felet/skadan tillsammans håller minsta avtalade utbyteslängd samt att ingen kvarvarande felfri sektion är kortare än 5 dm (se vidare under nedsättning). Flera fel / skador får avkortas om de mellanliggande felfria sektionerna är minst 5 dm långa.

Ej jämnkapad stock behandlas med avkortning om 3 dm.

Nedsättning

Nedsättning utförs för fel på stocken - med undantag för dubbskada - som bedöms föranleda lägre utbyte än som kunnat erhållas om felet inte funnits.

Märagspricka behandlas generellt som ett volymfel genom nedsättning av diametern med 2 cm. Nedsättning av övriga fel tillåts endast där avkortning ej kan utföras på grund av att kortaste utbyteslängd ej kan uppnås.

Enkel nedsättning

Stock som uppfyller stamblocks-kvalité, med en längd kortare än 40 dm, får maximalt åsättas 3 cm ”enkel nedsättning”. För öppen lyra får sådan ”enkel nedsättning” tillämpas.

Med ”enkel nedsättning” menas, att en öppen lyra med ett djup av 2 cm, är behandlad med en nedsättning av diametern med 2 cm.

Avverkningskada

Behandlas enligt *Cirkulär A 01*.

Dimensioner

Enligt aktuellt K-cirkulär.

Kvalitetsbehandling

Stock skall efter volymbehandling vara helt fri från kvalitetsfel.

För stamblock av tall gäller de bestämmelser som uppställts i tabell 1.

Tabell 1

Rå- och torrkvist (> 0 mm)	Rotstock: Behandlas med avkortning Mellanstock: Tillåts ej
Barkdragande- spröt- och rötkvist (> 0 mm)	Rotstock: Behandlas med avkortning Mellanstock: Tillåts ej
Kvistansvällningar > 5 mm	Rotstock: Får behandlas med avkortning Mellanstock: Tillåts ej
Årsringar	Inga krav
Skogsröta	Behandlas med avkortning
Tjurved (tät)	I rak stock behandlas tät tjurved med avkortning
Jämn långkrök	1 % båghöjd tillåts utan volymbehandling
Tvärkrök och slängkrök	Tillåts ej
Ändkrök	Krök i ett plan inom 1/4 av stocklängden räknat från stockända får avkortas Båghöjden på kvarvarande stockdel skall vara < 1 % av dess längd
Vattved	Tillåts ej
Stockblånad	Stockblånad i anslutning till öppen lyra får behandlas med avkortning
Avverkningspricka	Behandlas med avkortning - minst 6 dm
Växtspricka	Volymbehandlas
Märagspricka (>80 mm)	Behandlas generellt som ett volymfel genom nedsättning av diametern med 2 cm.
Barkdragande lyra	Volymbehandlas
Kådved	Kådved begränsad till stocks ena ändyta på rotstock tillåts intill 10 % av ändytan Vid större utbredning sker avkortning om 6 dm
Törved	Volymbehandlas
Insektsskada	Tillåts ej
Växtvridenhet	Tillåts intill 1/2 varv per 45 dm stocklängd
Rotveck	Tolerans = En cirkel med stockens mittdiameter skall kunna skrivas in i grovändans ändyta. Volymbehandling sker i den omfattning som erfordras för att cirkeln skall kunna skrivas in

GRAN

ALLMÄNT

Stamblock av gran skall levereras särsorterat och märkt. Mätning skall ske på bänk om ej annat avtalats.

BESKAFFENHET

Stamblock av gran skall vara lämplig för genomsågning till okantade utbyten. Tillredning enligt de för VMF Nord gällande bestämmelserna för sågtimmer. Stamblocksstock får ej innehålla kol, sot, plast, sten eller metallföremål.

VOLYMMÄTNING

Toppmätning enligt *Rutin 6-07*.

BEHANDLING

Allmänt

Vid bedömning av stamblocks kvalitet skall beaktas fel, kvist och krokighet som vid raksågning kan inverka på sågutbytet vilket utgörs av hela stockens volym med undantag för rotveck i vissa fall. Dessutom skall beaktas ej nöjaktig jämnkapning.

Volymbehandling

För ytliga fel gäller ingen tolerans eftersom sågutbytet utgörs av hela stockens volym. Undantag är kvistutslag.

Avkortning

Fel som behandlas med avkortning är rå- och torrkvist, skogsröta, källved, anilived, tät tjurved i rak stock, barkdragande och öppen lyra, ändkrök, avverkningspricka, växtspricka, rotveck samt ej nöjaktig jämnkapning.

Avkortning för ändkrök skall avse hel stock.

Vid avkortning för övriga fel behandlas varje stockhalva för sig varvid varje längdenhet stockhalva anses innehålla 0,5 enheter. Den sammanlagda avkortningen omräknas till att avse hel stockdel.

Avkortning får göras ned till avtalad minsta utbyteslängd. Dock gäller ej 2 dm tolerans.

Ej jämnkapad stock behandlas med avkortning om 3 dm.

Nedsättning

Nedsättning utförs för fel på stocken - med undantag för dubbskada - som bedöms föranleda lägre utbyte än som kunnat erhållas om felet inte funnits. (Tolerans endast för kvistutslag)

Avverkningskada

Behandlas enligt *Cirkulär A 01*.

Dimensioner

Enligt aktuellt K-cirkulär.

Kvalitetsbehandling

För stamblock av gran gäller de bestämmelser som uppställts i tabell 2.

Tabell 2

Rå- och torr kvist (≥ 10 mm)	På varje stocksektion om 15 dm tillåts: 4 st råa kvistar med max 25 mm diameter eller 4 st torra kvistar med max 20 mm diameter dessutom 4 st råa eller torra kvistar med en diameter 10-15 mm Rå- och torrkvist får behandlas med avkortning
Barkdragande- spröt- och rötqvist (> 0 mm)	Tillåts ej
Årsringar	Minst 12 årsringar inom bedömningsområdet 2-8 cm från mörgen i toppändan på rotstock och i grovändan på mellanstock
Skogsröta, källved, anilinved	Behandlas med avkortning
Tjurved (tät)	I rak stock behandlas tät tjurved med avkortning
Jämn långkrök	1 % båghöjd tillåts utan volymbehandling
Tvärkrök, slängkrök	Tillåts ej
Ändkrök	Krök i ett plan inom 1/4 av stocklängden räknat från stockända får avkortas Båghöjden på kvarvarande stockdel skall vara < 1 % av dess längd
Vattved	Tillåts ej
Stockblånad	Tillåts ej
Avverkningspricka	Behandlas med avkortning med minst 6 dm
Växtspricka	Volymbehandlas
Barkdragande lyra	Volymbehandlas
Insektsskada	Tillåts ej
Växtvridenhet	Tillåts intill 1/2 varv per 45 dm stocklängd
Rotveck	Tolerans = En cirkel med stockens mittdiameter skall kunna skrivas in i grovändans ändyta. Volymbehandling sker i den omfattning som erfordras för att cirkeln skall kunna skrivas in

VMF Nord ek för

Torbjörn Näslund